

P a š n i k.

Učitelj in sveto pismo. Kdor prebira sveto pismo, naleti kar naravnost na verste, ktere učitelju svetujejo in mu dajejo navode. — V Salomonovih pregovorih 13, 24 se bere: „Komur se škoda zdi šibe, sovraži svojega sina; kdor ga pa ljubi, ga vedno strahuje“, in 23, 13: „Ne odteguj otroku krotitve, zakaj če ga s šibo udariš, ne bo umerl“. — 23, 14 zopet: „Ti ga boš udaril s šibo, njegovo dušo pa boš rešil pekla“. — 29, 15: „Šiba in svaritev podelujete modrost; deček pa, ki je pripuščen svoji volji, dela sramoto svoji materi“. — Sir. 30, 1: „Kdor ljubi svojega sina, ga vedno ima pod šibo, da se ga veseli na poslednje (in mu ni treba terkatii na sosedova vrata)“. — 30, 9 — 12: „Le gladi sina, in on te bo imel v strahu; le igraj se ž njim, in žalil te bo. Nikar se ž njim ne smeja, da ne boš žaloval, in da na zadnje tvoji zobje ne dobé skomine. Ne prepuščaj ga v mladosti njegovi volji (in ne puščaj v nemar njegovih umišljav). Pripoguj njegov vrat v mladosti, in daj mu po herbtu, dokler je še otrok, da kje ne bode terdovraten, in ti ne verjame, kar bi ti bilo dušna bolečina“. — Ef. 6, 4: „In vi očetje! nikar ne dražite svojih otrok k jezi, temuč izreajte jih v podučnji in svarjenji Gospodovem“. — Kol. 3, 21: „Očetje! nikar ne dražite svojih otrok, da jim serce ne upade“. Kedar kaznuješ, oziraj se na osebnost posamesnih! Sal. Preg. 17. 10.: „Več zda posvarjenje pri modrem, kakor sto palic pri bedaku“. Modr. bukv. 11, 11.: „Pravične si skušal, kakor oče, kateri opominja; krivične pa si preiskal in pogubil, kakor ojster kralj“.

Kazen naj bo primerjena pregreškom, in naj pride za njimi, ker drugače ne more biti. — Modr. bukv. 11, 17.: „Da bi spoznali, da s čemur kdo greši, s tem je tudi pokorjen“.

Kaznovanje po stopnjah. — Modr. bukv. 12, 2.: „Zato polagoma kaznuješ nje, kateri zajdejo, in jih opominjaš, v čemur se pregreše, in jih nagovarjaš, da naj hudobijo zapustijo in v tebe verujejo, o Gospod!“ — 12, 10.: „Polagoma si jih sodil, ter jim dajal odlog k pokori, dasiravno si vedil, da je njih rodovina hudobna, in da jim je hudobija prirojena, in da se ne bo njih misel nikdar spremenila“.

Namen kaznovanja. — Modr. bukv. 16, 11.: „Le da bi se spominjali tvojih zapovedi, so bili strahovani, pa so bili hitro

ozdravljeni, da bi ne bili padli v globoko pozabljenje, in da bi se ne mogli vdeleževati tvoje pomoči“. — Sir. 30, 2 in 3: „Kdor svojega sina uči, bo zavoljo njega hvaljen, in se bo ž njim med domačimi hvalil. Kdor svojega sina uči, v sovražniku nevošljivost vnema, in med prijatelji se bo hvalil ž njim“. — 30, 13.: „Uči svojega sina, in trudi se ž njim, da ne bo tebi v nečast njegova nesramnost“.

„Duh je, kateri oživlja, meso nič ne pomaga. Besede, ktere sem vam jaz govoril, so duh in življenje“. Jan. 6, 64. — Čerka mori, duh pa oživlja“.

Te besede sv. pisma, katerih pomen se razlaga tudi po drugih krajih sv. pisma v stari in novi zavezi djansko, imajo v sebi veliko nauk.

Zapomni si pred drugim to le: Ne pričakuj vsega od nove hvaljene metode, ali od navoda na drobno in logično izdelanega! Če nimaš uma, vse to ne pomaga nič. Naj boljši navod je marljiv in priden učenik, ki ima priprosto — nedolžno serce, ki ljubi otroke in svoj stan, takega tudi podpira lastna skušnja.

V sv. pismu stare in nove zaveze večkrat beremo od nekakih vprašanj, od napeljevanja do kake reči. Te vprašanja, te napeljevanja zbujaajo um in spodbujajo lastno premissljevanje. Pravi namen se pa tukaj ne sme nikdar iz oči spuščati. Napeljevati koga iz šale, mnogotero škoduje.

Po prvem grehu je Bog rekel: „Adam, kje si?“ Kdo ti je povedal, da si nag? Ali si mar jedel od prepovedanega sadu? — In pri Kajnu: „Kje je tvoj brat Abel?“ „Kaj si storil“. — Te vprašanja ni Bog stavil, da bi iz odgovora resnico zvedil, ker on je vseveden, a Bog je hotel, da človek spozná svoj greh, in se ga sam obtoži. — Modri Natan bi bil precej lahko kralju greh očital, a povedal mu je povest, in David je sam sodil. Tudi Jezus je včasih tako spraševal. Učence je namreč prašal: „Kaj mislijo ljudje od mene? — in kaj pa vi mislite?“ 38. letnemu bolniku je rekel: „Ali bi rad ozdravel?“ — Prešestnici je rekel: „Žena, ali te ni nihče obsodil?“ Učencema, ki sta šla v Emavs, je rekel: „Kaj tukaj govorita, in kaj sta tako žalostna?“ Pri kananejski ženi se je delal, kakor da bi ne slišal njenih prošenj i. dr.

Tako boš tudi ti, učitelj, večkrat delal, kedar boš grešnega otroka, vodil k spoznanju in kesanju, ali kedar boš zahteval samostalno misljenje.

Božja odgoja, kakor se kaže v sv. pismu, hodi počasi svojo pot; ničesa ne prehiti, tudi se nikjer nič pomankljivega ne najde, pričakuje pravega časa; počasi dozreva dobri sad. To se prav dostikrat vidi. 40 let so Izraelci hodili po puščavi, preden pridejo v obljubljeni deželo. — Veliko časa poprej je Bog obljubil zveličarja; prišel pa je le, ko so ljudje prav po njem zdihovali, ko je bila edinščina tako velika, da so ljudje spoznali, ni je drugi pomoči, ako ne od zgorej. — Jezus sam je rekel svojim učencem: „Veliko bi vam imel povedati, pa sedaj še tega ne razumete“ i. dr.

Zapomni si, učitelj, počasno, a varno in doslednje napredovaj pri odgoji in pri podučevanju, kedar gojence npravno izboljšuješ, ali kedar jim vednosti razlagaš. Vse ob svojem času. Le ničesa ne prehiti! Vse, kar postaja v resnici imenitno, veličastno in dobro, počasi raste in dozreva. Jezus ni dajal težjih naukov svojim učencem od teh, ktere so mogli prenašati, sčasoma so pa enako kakor pri kalamitu, višej mogli obdržati! Kar naglo požene, tudi hitro vkup pade. Po malem je Kristus začel, veličastno je sedaj njegovo početje.

Učenik! začelaj po malem, da boš nehal z velikim. Šola, ki se počasi izboljšuje, je boljša in dalj časa takošna ostane, kakor ona, ki hoče biti vse in na enkrat dobra. Mušnica, ki ponoči zraste, je tudi lepa, ali v jutro se pa pomendrá.

Jezus je učil, kedarkoli je najdel priliko, izboljševal je svoje učence o raznih okolnostih, budil v njih dobre misli in jih vnel za resnico.

Tako je ravnal pri Jakobovem vodnjaku, enako tudi, ko je zagledal zrelo žitno polje, nerodovito smokovo drevo; ko so matere z otroci prihiteli k njemu, ko so se učenci med sabo prepirali, ko je kruh pomnoževal, je zbujal pri učencih in ljudstvu svete misli.

Zbujaj tudi ti, učitelj, v svojem času učence, in vnelaj jih v dobre sklepe in naprejšetja. Kedar otroci pervikrat pristopijo k sv. obhajilu, kedar se bližajo sveti prazniki, kedar se leto spreminja, kedar kakšen iz med učencev umerje, ali sicer, kedar se ti za to ponuja lepa prilika.

V sv. pismu stare in nove zaveze se očividno kaže: Brez Boga nič! z Bogom pa vse! „Jaz sem terta, vi mladike . . . ker brez mene ne morete nič storiti“. 4. Jan. 15. 5. — „Vse zamorem v njem, kteri me močnega dela“. Fil. 4, 13. Ker Bog

ne pomaga, zastonj se trudijo delavci, to nam kaže zidanje babilonskega stolpa, kralj Savel, nesrečne vojske Izraelcev, kedar so Bogá zapustili, greh sv. Petra. Z Bogom pa vse, to nam priča izhod Izraelcev iz Egipta, Mozes, zmaga Gedeonova, kralj David, bogati ribji vlak i. dr.

Začenjaj, kersanski učitelj, vse z Bogom! Bodi ponižen! Ne zaupaj preveč sam na se! Prosi milosti božje! Bodi stanoviten v dobrem! Če si milost zgubil, išči jo zopet pri Bogu. Rad moli in zaupaj Bogu. Sadi pa tudi to v serca svojih otrok, in če si to storil, tvoja odgoja bo blagoslovljena.

Prerokovanja v stari zavezi govoré od ene cerkve, da je ta ena cerkev v novi zavezi vstanovljena, nam pripoveduje Kristus na mnogo krajih, ker je tudi aposteljna Petra za njenega vidnega poglavarja postavil? Kaj to pomaga pri odreji? Spodstoj in ljubi katoliško cerkev, versko in katoliško zavest budi pri učencih! poslužuj se pri odgoji sredstev, ki ti jih cerkev ponuja; veliko boljši so od marsikterih na pol paganskih svetov, ktere razširjuje kriva omika. —

Te verstice kažejo tedaj marsikaj dobrega, česar se učenik zamore učiti iz sv. pisma. Dalje sv. pismo tudi učenika varuje, da pri svojem poslovanji ne zgubi serčnosti in ne zabrede v mehanizem, ki duha mori. Sklenimo tedaj te verstice tudi s sv. pismom: „Zato je vsak pismar, ki je podučen v nebeškem kraljestvu enak hišnemu gospodarju, kateri nosi iz svojega zaklada staro in novo“. Mat. 13, 52. —

Šolsko blagó.

Ptice. Učenci berejo (v Abecedniku 27.): »Slavec je tica. Imenuj veliko tičie!« Otroci naštevajo tice, ki jih poznajo. Potem stopi učitelj k tabli, in pravi: Veliko ptic ste imenovali, pa vendar jih je še veliko veliko, ki se jih ne spomnite, zato bomo pa njih imena zapisali. Primate za pero, in pišite za menoj: jastreb, orel, sokol, sova, vrana, kavka, sraka, šoga, škorec, srakoper, muhovček, pastaričica, kos, brinovka, tašica, penica, steržek, senica, škerjanec, sternad, dlesk, kalin, vrbec, čížek, lišček, ščinkovec, kanarec, lastovica, žolna, kukovica, kolibri, papiga, golob, gerlica, jerebica, prepelica, žerjav, štoklja, čaplja, liska, pelikan . . .

Učitelj govori dalje: Ali ste že katerikrat na tanko pregledovali tice? Kako se tice množijo? s čim so pokrite? Kaj imajo namestu zob? Koliko imajo nog? koliko perstov imajo na nogi? Ktere iz med teh tic moré druge živali, in jedó mesó? (Vjede, roparice.) Ktere znajo lepo peti?